

Gustav Fridolin: Kongresstal 2019

Talare

Gustav Fridolin
Språkrör, Miljöpartiet

Datum

4 maj 2019

Plats

Örebro

Det finns en skillnad mellan Råsunda och kongress, mellan fotboll och politik, trots allt. Här finns inga läktare. Demokrati är ingen åskådarsport. Alla är på plan.

Alla har en uppgift, om förändringen ska bli möjlig.

För åtta år sedan fick jag chansen att spela forward. Sedan dess har jag nog gjort både mål i krysset och ett och annat självmål – men de gånger vi lyckats... Varje gång vi drivit igenom en förändring som andra sa var omöjlig. Varje naturreservat och hårda klimatlagar. Varje gång vi stoppat en vapenaffär, eller firat Pride för första gången på en ny stads gator. Varje ny inköspolicy och budgetsatsning. Varje gång en ny anställd i skolan gett lärare mer tid, varje gång vi kunnat fira en seger – så har vi gjort det tillsammans. Inget är möjligt i politiken, om man inte är många. Och starka. Och tillsammans.

Det här är viktigt. För det är så lätt, säkert särskilt lätt i vår tid med twitter och algoritmer och one-liners och förståsigpåare, att politiken – vårt gemensamma – blir till ett spel. En show. Underhållning med valda skådespelare. Där alla spelar sin roll när debattprogrammets TV-lampor slås på. Där ingen någonsin låter sig prövas. Där de som pratar mest om att vara modiga, lämnar de svåra besluten åt någon annan. Där själva blodet och nerven är nästa opinionsmätning, inte vad man faktiskt lyckas uträtta.

Jag tänker på det här en hel del. Hur blir det politiska samtalet till det här? Tänk själv. Hur går det till när de sitter där på moderata kansliet och funderar över nästa sätt att förlöjliga förslag för miljön? Var de nöjda när de kom på att kalla sänkt moms på ekoturism för Bolunds bäversafari? Eller kampen mot elcyklar - av allt här i världen man kan ogilla - kände dom att den gick bra? Gick de hem och tänkte ”nu vann vi, nu täppte vi allt till munnen på miljöpartisterna”?

Vet ni. Vi gick alla hem, på samma planet. Det här är vårt stora ”vi”. Det spelar ingen roll hur vass man är, det går inte att vinna en debatt mot klimatet. Den stora kampen kan inte stå mot MP, eller mot M, den står inte mot varandra, utan för miljön.

Och när politiken blir så här är det många som stannar vid sidlinjen. Tänker att det där, det är för någon annan. Man fastnar som på läktaren, blir itutad att man själv inte har något att göra med hur det går på plan. Men den som tror att den står bredvid, tar ställning – för det rådande, för makten. Det är förändringen som kräver människors engagemang.

Vi har inte tid med det nu. Vi här vet det, det är därför vi sitter här, att det är bråttom.

Och därför behöver vi också fundera över, vad är det i hur vi är, i vårt sätt att uttrycka oss, som får människor att stanna vid sidan, vila sittfläsket mot läktarstolen, att tappa tron på sin egen makt att förändra?

Vi har, tror jag, tre svåra läxor framför oss.

För det första. Vi ska vara partiet för människors längtan, viljan att bygga något annat, något bättre än nu.

I det första partiprogram jag fick i min hand citerades en dikt av Ingrid Sjöstrand. Några av er minns kanske. Det blev Zaidas favoritdikt. Elda under din vrede.

Och där var jag. Jag var arg. På nedskärningarna på min skola. På rasismen. På girigheten.

Och här kom då någon med ett program och sa: Du har rätt. Det är rätt att vara arg. Och ännu bättre att göra något av det.

Ibland heter det att vi lever i en tid med väldigt mycket ilska, men är det verkligen sant? Är det inte snarare rädslan vi ser vart vi än vänder oss? Rädslan för förändring. Rädslan att förlora privilegier. Rädslan för framtiden.

Rädsla gör inget bra med folk. Den förlamar. Vänder oss mot varandra.

Och visst är det lätt att bli rädd. Det tycker jag också. När jag läser klimatrapporterna skräms jag också. Det som tidigare var varningar, är nu fullskaliga katastrofer. Städer sveps iväg från jordens yta. Det närmaste decenniet avgör om vi som mänsklighet klarar att göra den förändring som krävs.

Men det är inte rädslan som får barnen ut på gatorna. Det är ilskan över framtiden som stjäls ifrån dem. Den som får dem att säga ifrån. Mot vuxenvärlden, mot oss.

Och det är inte rädslan som får mig upp ur sängen på morgonen. Det är ilskan.

Jag är fortfarande förbannad. Jag vägrar tro att detta, det vi har nu, är det bästa vi människor kan åstadkomma. Att detta är civilisationens höjdpunkt och från nu gäller bara att rädda det som kan.

Vi är som värld rikare än vad vi någonsin varit. Vi lever på ett sätt som de allra flesta människor i historien inte ens skulle kunna börja förstå. Och vad använder vi vår rikedom, all vår skaparkraft, våra innovationer, vår fantastiska teknik till? Jo, att bränna ut planeten och oss själva så snabbt vi bara kan.

Den psykiska ohälsan bland unga är en epidemi. Det är en svårslagen skandal av ansvarslöshet att den inte dominerar varje nyhetssändning, vad är vi för vuxna om vi inte bryr oss om att våra barn håller på att gå sönder? Vi springer allt fortare, och allt fler hinner inte med.

Och det är samma feltänk. Samma ekonomiska felslut, samma orättvisa turbokapitalism, som sliter ut både oss och jorden vi delar.

Vi vill inte leva så här.

Vi behöver inte leva så här.

Vi är inte partiet för de rädda. Vi är partiet för dem som tänker göra något. Som eldar under vår vrede, använder glöden i våra hjärtan för förändring. Det är Miljöpartiet.

(För det andra.) Vi är inte makten, vi tar den för att göra förändring.

Alldeles för många känner att MP är ett parti som inte förstår mig, den verklighet jag lever i.

Då kan man inte be om en människas förtroende.

Förtroende börjar när man ser samma sak, samma värld, samma problem. Inte på samma sätt, inte som samma människa, men i samma verklighet.

Vi måste spräcka våra egna filterbubblor. Ta av oss våra uppdrag ibland.

Det är så lätt när vi sitter där och har förhandlat, provat olika vägar, drivit igenom några av våra krav, att vi liksom blir ett med det vi gjort.

Vi vill försvara, när människor ifrågasätter. Vi känner oss själva ifrågasatta. Vi vill försvara tjänstepersonerna som vi vet jobbat hårt.

Vi blir vår förvaltning, vårt uppdrag, våra kostymer.

Men vi är inte makten. Vi tar den för att göra förändring.

Miljöpartiet måste för fler vara han jag känner från fotbollsklubben, hon som gör ett så bra jobb på våning tre, den där som jag pluggade med. Ett aldrig så bra språkrör kan inte bygga förtroende på 20 sekunder i Rapport. Men ni – med alla era olika erfarenheter och kunskaper – kan.

I MP2031 talar vi om närhet. Att som förtroendevalda och rörelse vara nära människors olika vardag och verkligheter. Jag yrkade i PS på att istället säga ”underifrån”. För det handlar om makt, och var makten växer ifrån. Vår modiga politik funkar inte om den uppfattas komma ovanifrån, den måste växa underifrån, ur människors vilja att vara modiga. Ur mångas önskan att få göra rätt, lämna efter något bra, vara del av något större – inte för att man tvingas, utan för att man vill.

(För det tredje.) När människor ser orättvisorna här och nu, då ska de veta att Miljöpartiet både vill och kan göra något åt det. På samma sätt som de vet med miljöförstöringen.

Vi har ett grundmurat förtroende i miljöfrågan. Trots en svår regeringsperiod ser många vad vi åstadkommit – och hur vi kämpat. Vi är det parti som har absolut störst förtroende när det kommer till att rädda planeten.

Men oss som bor på den då?

Vi måste förstå detta. Förra årets val kunde ha blivit ett miljöval. Miljöfrågans betydelse växte hela året – och sedan kom sommaren, torkan, bränderna.

Miljön var en av de viktigaste frågorna för människor alla dagar – utom just då valdagen. När man frågade vad som avgjorde ens röst, kom inte miljön på topp 10 ens.

Och det här hänger ihop: Människor vet att vi bryr oss om miljön, men bryr vi oss om mammas pension, barngrupperna, att ingen hinner prata med morfar, att han låter så ensam där på boendet, vårdköerna, klyftorna?

Ja, jag frågar inte. Jag vet hur gröna hjärtan bultar för rättvisa. Men många andra är osäkra. Och när det kom till kritan var det därför många som valde att inte rösta för miljön, trots att de ville. Osäkerheten var för stor.

Det kan vi ändra på. Om ni vill.

Det blir inte minst viktigt i det samarbete vi nu har med S, C och L. Vi har slagits för att ge rättvisan en plats i januariavtalet. Med liberalerna slåss vi för att laga revorna i LSS. Med centern för människor på flykt. Med S för bättre pensioner för alla som slitit ett helt yrkesliv. Vi slåss för köfri barn- och ungdomspsykiatri och att människor ska få makt över sin arbetstid. Det här är gröna reformer för rättvisa.

Men januariavtalet innehåller också sådant som inte är vårt. Sänkta skatter för de högsta inkomsterna. Det var viktigt för C och L. Och nu måste vi matcha det med minst lika mycket politik som är viktig när det är svårt att få månaden att gå ihop, när man behöver samhället som mest. Det här ska vara en regering för hela Sverige, annars håller det inte. Människor ska få se gröna som slåss för miljö och rättvisa.

Jag är ju en av oss många som kom med i MP för de sociala frågorna. Jag ville stoppa nedskärningarna på min skola. Och jag mötte Miljöpartiet, fritidspolitiker som i Hässleholms kommun kämpade för att inte barnen skulle få bära 90-talets kris.

Det känns som ett liv sedan, och ändå inte. För de senaste åren har jag varit i samma fajt. Vi har vänt nedskärningar till investeringar i skolan. Anställt fler. Satsat på lärarna. Minskat barngrupper i förskolan. Infört läsa-skriva-räkna-garantin. Stärkt läsningen. Och vet ni? Nu läser ungarna mer. Fler lärare säger att de vill rekommendera yrket till andra. Och kunskaperna går upp.

Det här har vi gjort ihop. Det är varken resultatet av grundlagar eller naturlagar. Det är miljöpartistisk svett, tårar och politik. Både ekologisk, och tyvärr, nedbrytbar.

För i många kommuner hotar nu nya nedskärningar. Det kallas besparingar, men det blir det aldrig. Att spara på skolan blir alltid dyrare i andra änden, när eleverna inte får den tid de behöver med sina lärare. Inget blir billigare när man sparar på barnen.

Fajten för ett Sverige där alla barn får en ärlig chans, den måste tas i varje budget, varje förhandling, av varje generation politiker. Och är det några jag litar på att göra det, så är det NI. Miljöpartistiska ministrar, riksdagsledamöter, kommun- och fritidspolitiker. Mitt lag. Vi som vet att det är vilka prioriteringar vi gör idag som avgör vilket land vi är imorgon. Samma långsiktighet när det handlar om skolan, som när det handlar om miljön.

När människor söker politiker som gör något åt orättvisor, klyftor och nedskärningar – då ska vi stå där. Människor ska se att vi kämpar för den här jorden, för att vi vill ha en juste värld för oss som delar den.

De ska känna oss, veta var våra hjärtan bultar. Då kommer fler också våga följa sitt hjärta, och rösta för miljön. När människor vet att vi står för rättvisa kommer de se att vår miljöpolitik handlar om det. Inte om att begränsa, trycka till och göra livet svårare för någon. Utan om att vi ska göra något bra av det här vi har, om att barnen inte ska betala för det vi vuxna släppt ut och skitat ner, utan att vi ska möta klimathotet på det enda sätt som går – tillsammans. Inte var och en för sig utan som en mänsklighet vuxen att ta ansvar för sin enda planet.

Vi ska vara ett Sverige där inget barn gråter på morgonen, för att hon inte vill gå till skolan.

Där inget barn ska behöva lämna skolan på lunchrasten för att strejka mot vuxna som inte tar ansvar för klimatet.

Där inget barn ska behöva gå hungrig, i ett av världens rikaste länder.

Där inget barn som flytt krig och helveten ska behöva fortsätta leva som på flykt i sitt nya land.

Ni är ett modigt gäng. Vi vågar slåss, också när det svårt. Vi går de där stigarna som ingen tidigare trampat, vi vågar säga också det som är obekvämt, vi ska alltid höja rösten för de som ingen har.

Vi sitter ner med barnen som aldrig satt i en sandlåda och lekte med en grävmaskin, utan istället lärde sig vad en stridsvagn var. Vi slåss för dem, när ingen annan vill.

Det är vi.

När Sverige höll på att dras isär, när M och KD tänkte ge den yttersta högern makt över också vårt land, då sa vi nej. Vi gjorde det svåra igen. Vi såg till att klimatet fick en plats vid bordet, och att rasismen inte fick det. På valnatten trodde ingen att vi skulle klara det. Men vi gjorde det.

Det är vi.

När USA drar sig ur Parisavtalet, tänker vi se till att EU tar sitt ledarskap. Eller hur, Pär?

Och när EU håller på att kortslutas av Orban och hans hejdukar, då tar vi sats. Trumps gamla chefsstrateg Steve Bannon har sagt att hans kumpaner ska vinna Europa. Han har inte mött Alice Bah Kuhnke.

Vi gör det igen, och igen. Varhelst, närhelst det krävs.

För det är vi.

Vi som vet att det finns något viktigare än morgondagens rubrik eller månadens mätning: allt det vi faktiskt lyckas åstadkomma. Vad vi gör av den lilla tid vi fått här, tillsammans.

Några år har jag fått spela forward. Jag är tacksam.

Jag skulle vilja tacka er alla personligen. Och jag har fått jobba nära några så fantastiska människor. Jag får inte nämna alla, för Marlene tittar redan på klockan.

TVå personer har jag fått dela uppdraget med. Det blir som att dela liv, ska ni veta. Åsa Romson och Isabella Lövin. I tider har vi pratat mer än vad jag gjort med min fru. Och vad jag har lärt mig – av att ni lät mig jobba med Åsa och Isabella. Att få stå bredvid Åsa och Isabella har varit en stolthet.

Jag tackar för mina år som forward, men jag har inga planer på att lämna laget. Materialare ... det är fint. Ge en vattenflaska i form av ett gott råd till de som nu kommer spela hårdast. Hålla gräsmattan grön, med idédebatt och kanske en och annan text. Vakna i soffan hemma hos någon av er efter en kväll av idéer, på väg mot en morgon av kampanj. Inte lika ofta, men så ofta jag kan. Lärare, pappa, och då ... fritidspolitiker. Det finaste som finns.

Taggar

2010-tal, 2019, Man, Miljöpartiet, Politiska tal

URI

<https://www.svenskatal.se/tale/gustav-fridolin-kongresstal-2019>